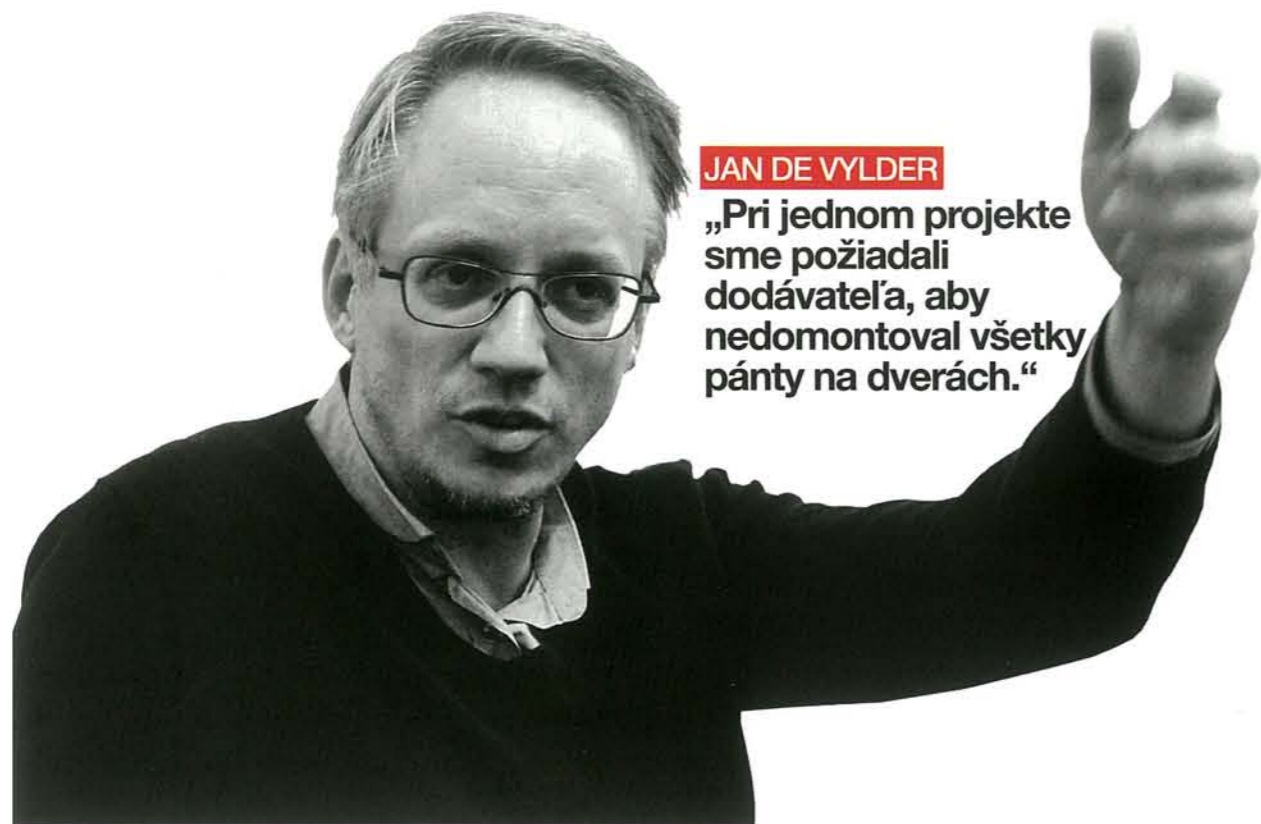

Koncentrujeme sa na malé kroky

Architekt Jan de Vylder z ateliéru architecten de vylder vinck taillieu prišiel na Slovensko predstaviť svoju tvorbu na večernej prednáške v rámci Dní architektúry a dizajnu – DAAD 2013. Na to, aby odhalil podstatu svojej tvorby, niekedy nepotrebuje viac než natrieť nosník na zeleno.

JAN DE VYLDER

„Pri jednom projekte sme požiadali dodávateľa, aby nedomontoval všetky pánty na dverách.“

Vaše projekty vyzerajú, akoby ste ich robili s veľkou ľahkosťou, voľne, takmer bez obmedzení. Je to tak?

Záleží na tom, čomu hovoríte limity. Samozrejme, nemáme na mysli normy a regulatívy, ktoré musíte naplniť. V týchto medziach sa však snažíme opustiť všetky ostatné limity. Máte pravdu, cítim, že moje projekty sú veľmi jednoduché. Hľadáme čo najjednoduchšie vyjadrenie podstaty. A v tom je ukrytý zmysel. Koncentrujeme sa na malé kroky. Ak sú teda limitmi len regulatívy, tak to sme v pohode. Aj v medziach regulatívov však s malými posunmi vieme urobiť veľké zmeny. Som veľmi sklamaný, ak ľudia zneužívajú limity na svoje ospravedlnenie. Sme presvedčení, že práve limitmi sa všetko začína. Viem, viem, niekedy je to trochu naivný pohľad na svet, ale je to aspoň optimistický náhľad na problémy.

Dokážete nám práve obmedzenia ukázať správnu cestu, ako vyriešiť zadanie?

Áno, radi rozpletáme zdanlivo zamotané. Keď pracujeme s inžiniermi, vždy sú veľmi užasnutí, koľko informácií od nich žiadame. Oni majú hneď nachystané riešenia, ale my sa nedáme odbiť a vypytujeme sa na všetky detaily, aj zdanlivo nepodstatné, a skladáme si informácie dokopy. Napokon sú to práve oni, kto nakreslí výslednú fasádu. Tá je však výsledkom súvislostí, obsahu, času, vplyvu klienta. Veľmi radi hľadáme všetky súvislosti a skladáme ich do čo najširších možných definícií obsahu.

Ste teda architektom, inžinierom či dizajnérom?

Ani si nevedomujeme, či a ako prekračujeme hranice medzi týmito profesiami. Pracujeme na návrhoch nábytku, budov či urbanistických celkov. Ale prístup je vždy rovnaký. Ešte aj hovoríme, že sme nie navrhli, ale postavili stôl. To je to, čo učíme aj našich študentov: hľadajte neopozeraný prístup, aby ste vyriešili problém.

Kam siahajú vaše tvorivé začiatky?

Začiatky siahajú určite niekam do detstva... S kolegami z nášho architektonického štúdia však zdieľame rovnakú vášeň pre vytváranie nových vecí, ich pozdvihnutie z obyčajnosti. Sledujeme aj stavebný proces od samého začiatku, stále sme na stavbe. To, že tak detailne poznáme konštrukčné postupy, nás práve odlišuje od ostatných a umožňuje nám pridávať veciam nové významy. Sme tak trochu zbláznení do tohto druhu umenia. Začalo sa to už kedysi dávno, radi sme si sami vyrábali rôzne skrinky, autá z dreva a podobne. Aj dnes, hoci máme v ateliéri 16 spolupracovníkov, necítim sa ako riaditeľ, manažér. Chodíme naďalej na stavbu, sme takmer pri každom jednaní s klientom.

Ako ste rozbehli svoj vlastný ateliér?

Ľudia nám vravia, že sme si založili vlastnú prax pomerne neskoro, až v roku 2006. Školu som skončil v roku 1992. So svojimi dnešnými

kolegami som sa stretol v ateliéri Stephane Beel Architecten. Bol som prvý, kto odišiel, čoskoro nasledovala Inge Vinck, a Io Taillieu sa k nám pridala o dva roky neskôr. Sme mladý ateliér, máme za sebou len štyri roky praxe. Sme však vo vytržení, koľko príležitostí sa nám neustále ponúka.

Čo vám dala práca pod skúseným starším architektom?

Predovšetkým som rád, že som vytrval pracovať pre niekoho iného. Architekti sa veľmi ponáhľajú založiť si čo najskôr vlastné štúdio. Práca pre Stephana Beela nám pomohla vyzrieť, pomohol mi nájsť v sebe architekta a rozvíjať sa. Uvedomujem si to zakaždým, keď idem na stavenisko, keď jednáme s klientmi či sa dohadujeme s dodávateľmi. Bola to pre mňa veľká škola. Naučil som sa opakovane

priama cesta k nim. Ale cestovanie, prednášky a kontakty s novými priateľmi nám zvyšujú šance, že raz príde nový klient k nášmu pracovnému stolu a my budeme môcť začať ďalší nový príbeh.

Na vašich webových stránkach nezverejňujete len výsledky svojej práce, projekty a realizácie, ale aj samotný tvorivý proces. Čo je pre vás vlastne dôležitejšie?

Dôležitý je celý nepretržitý proces. Veľmi si to užívame. Niektorým ľuďom naša webstránka nie je pochuti, iní sú z nej nadšení a trávia tam celé hodiny. Myslím si, že je dôležité ukázať celý proces až po výsledok. Pomáha nám to vymieňať si informácie. Viem, niekedy nie je celkom jasné, či je projekt už hotový, alebo nie. Ale považujem za nesmierne dôležité

než na predné. V tejto prístavbe sme kládli dôraz na detaily. Nechali sme nezakryté niektoré úpravy, tie sa z nového uhla pohľadu sami stali dekoráciou. Napríklad drevený trám na mieste zbúranej steny. Alebo necháme prázdne miesto po vybúranej peci, čím odhalíme doteraz skryté súvislosti. Tešíme sa, ak klienti sami majú možnosť odkrývať jednotlivé prvky a objavovať priestor. Len tak sedia pri stole pri šálke kávy a zrazu si všimnú dosiaľ nepovšimnutý konštrukčný detail.

Potom už nepotrebuje ďalšie dekorácie, sochy, obrazy. Priestor je skulptúrny sám osebe.

Presne tak. Mohli by sme nosník schovať do stropu, zakapotovať ho. Ale chceli sme zdôrazniť, že na tom mieste bola kedysi stena, ktorej opornú funkciu sme teraz nahradili

Dom OVO II, rekonštrukcia interiéru
Foto: architecten de vylder vinck taillieu

JAN DE VYLDER

Svoju profesionálnu dráhu začal v ateliéri Frank Delmulle architecten a pokračoval v Stéphane Beel architecten. Roky strávené v tomto ateliéri považuje za mimoriadne užitočné a pomohli mu odborne dozrieť. Neskôr si založil svoje vlastné štúdio spolu s kolegami Inge Vinck a Io Taillieu. Okrem svojej praxe sa intenzívne venuje novej generácii architektov ako hosťujúci profesor na TU v Delfte a La Chambre/Horta v Bruseli.

pozeráť na tú istú vec z iných pohľadov a poriadne popremýšľať, kým dospejem k finálnemu riešeniu.

Dnes ste vy v pozícii, keď odovzdávate skúsenosti, prednášate. Aký odkaz prinášate svojim poslucháčom?

Sme architekti. Nepracujeme len na individuálnych zadaniach pre klientov, máme aj iné úlohy. Musíme prispieť do debaty o úlohe architektúry v spoločnosti, v histórii, v budúcnosti. Je nesmierne dôležité, aby sme prednášali a vyučovali, pretože práve mladí nás konfrontujú so svojimi myšlienkami a my sa musíme neustále deliť o svoj pohľad na svet.

Čo vám prináša medzinárodná reputácia? Skúsenosti? Inšpiráciu? Viac klientov?

Inšpirácia prichádza sama a ľahko už len tým, že cestujete rôznymi krajinami a spoznávate nových ľudí. Čo sa týka klientov, toto nie je

zaužívať si správny postup pri tvorbe nových vecí. Pri rozkresľovaní ideme do úplných detailov, vyrábame si modely a potom vidíme, čo treba ešte zmeniť.

Pracujete na malých projektoch, ako je napríklad prístavba k rodinnému domu či dizajn nábytku, ale aj na veľkých, ako je obytný dom. Prezentujete ich s rovnakou dôležitosťou.

Samozrejme, pri veľkých projektoch máte viac spolupracovníkov, jednáte s riaditeľmi veľkých spoločností... Ale myslím si, že je jedno, či je projekt veľký, alebo malý. V princípe sú rovnaké. Vo všeobecnosti naše veľké projekty majú vplyv na tie malé. Neustále musíme hľadať vo svojej práci rovnováhu. Navrhovali sme napríklad prístavbu jedného rodinného domu vo Flámsku. Uvedomili sme si, že tieto zadné záhradné či dvorové prístavby sú mnohokrát dôležitejšie ako samotný dom. Aj návštevníci prichádzajú a klopú na zadné dvere častejšie

nosníkom. Použijeme aj farbu, natrieme nosník nazeleno, pritiahneme naň pozornosť a umožníme tak odhaliť proces, ktorý pozostával z mnohých čiastkových rozhodnutí. Vo výsledku, samozrejme, musí všetko spolu ladiť. Pri jednom projekte sme napríklad požiadali dodávateľa, aby nedomontoval všetky pánty na dverách. Urobili sme to naschvál, chceli sme malú, takmer neviditeľnú zmenu. Chceme, aby ľudia premýšľali, niečo ich pri pohľade na tie dvere ruší, tušia, že niečo nie je v poriadku.

Chápú bežní ľudia takéto nápady?

Mám rád pomyslenie, že každý deň vám môže priniesť nový objav, nový detail, ktorý ste si dosiaľ nevšimli. Radi čítame medzi riadkami. Architektúra nemusí byť dokonalá. Môže v sebe ukrývať vtip. Architektúra by mala byť k užívateľom najmä štedrá. Architektúra nie je o budovách s peknou fasádou, je to o mieste, kde chcete ostať žiť. <